

Yenilenebilir Enerji Kooperatiflerinde Hukuki Altyapının Geliştirilmesi
(TÜBİTAK 3005-424K258)

***

KARAR İNCELEMESİ- 2: KAYSERİ BAM 6. HD, E. 2025/1219, K. 2025/1410, T. 03.07.2025*

Anahtar Kelimeler: Yenilenebilir Enerji Üretim Kooperatifine Girme, Yenilenebilir Enerji Üretim Kooperatifine Ortak Olma Şartları, Açık Kapı İlkesi

***

I.TARAFLARIN İDDİA VE SAVUNMALARI

Davacı vekili, davalı kooperatifin müvekkilinin de ortağı olduğu ... *Yapı Kooperatifi*'nin tüm ortaklarının elektrik ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla kurulduğunu, müvekkilinin 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu'na¹ (KoopK) göre 29/06/2022 tarihinde noter aracılığıyla ihtar çekerek ortaklık başvurusunda bulunduğunu, ortaklığının kabulünde payına düşen miktarı da ödemeye hazır olduğunu taahhüt ettiğini, KoopK hükümlerine göre müvekkilinin davalı kooperatif ortağı olma hakkı bulunduğunu, müvekkilinin başvurusunun 01/07/2022 tarihinde davalı kooperatife ulaştığını, KoopK m. 8 gereği davalının 1 ay içerisinde başvuruyu sonuçlandırıp müvekkiline bildirmesi gerektiğini ancak müvekkiline herhangi bir bildirim yapılmadığını ve bu sebeple başvurunun zımnen reddedilmiş sayılacağını ileri sürerek; davanın kabulü ile, müvekkilinin ... *Yenilenebilir Enerji Üretim Kooperatifi*'ne ortaklık başvurusunun KoopK'da belirlenen sürede kooperatif yönetim kurulunca cevaplanmayarak zımnen reddedilmiş sayılmasına ilişkin kararın iptaline, müvekkilinin davalı kooperatife ortak olarak kabul edilmesi gerektiğinin tespitine karar verilmesini talep ve dava etmiştir.

Davalı vekili cevap dilekçesinde özetle; davacının kooperatife ortaklığının kabulünden kaçınılmasının haksız ve hukuka aykırı bir yönü bulunmadığını, müvekkili kooperatifin sadece kendi ortaklarının elektrik ihtiyaçlarını karşılamak üzere kurulduğunu, müvekkili kooperatifin ... *Yapı Kooperatifi*'nden bağımsız bir kooperatif olduğunu, müvekkilinin enerji üretim kooperatifi olduğunu, üretim tüketim dengesini gözetmesi gerektiğini, çatısında güneş enerji panelleri dahi bulunmadan üretmeden tüketmek için ortaklık başvurusu yapan her gerçek ve

---

* Doç. Dr. Sevgi Bozkurt Yaşar (Araştırmacı/BUÜ Hukuk Fakültesi Ticaret Hukuku ABD).

Bu çalışma, Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK) tarafından 424K258 numaralı proje ile desteklenmiştir. Projeye verdiği destekten ötürü TÜBİTAK'a teşekkürlerimizi sunarız.

Web için bkz. <https://www.uludag.edu.tr/yekoop3005/yargi-karari-incelemeleri-94228>.

¹ RG 10.05.1969,13195.

Yenilenebilir Enerji Kooperatiflerinde Hukuki Altyapının Geliştirilmesi (TÜBİTAK 3005-424K258)

tüzel kişinin ortaklık başvurusunun kabul edilmesinin mevcut dengeyi bozacağını savunarak davanın reddine karar verilmesini talep etmiştir.

II. UYUŞMAZLIK KONUSU

Somut olaya uyuşmazlığın konusu, davacının yenilenebilir enerji üretim kooperatif ortaklığı için gerekli şartlarını taşıyıp taşımadığı ve davalının kooperatifler hukukunda geçerli olan açık kapı ilkesi dolayısıyla davacıyı ortak olarak kabul etmesi gerekip gerekmediği hususlarındadır.

III. İLK DERECE MAHKEMESİNİN KARARI

Kayseri 1. Asliye Ticaret Mahkemesi E. 2022/719, K. 2024/200 sayılı ve 27.02.2024 tarihli kararında² “*Davalı kooperatifin ana sözleşmesinde üyelik şartları olarak sıralanan 3 şart olan aynı dağıtım bölgesinde, aynı tarife grubunda elektrik aboneliği ve gerçek kişi olması şartlarını üyelik şartı olarak aradığı davacıya ait dosyada yer alan faturaların incelenmesi neticesinde EPDK tarafından onaylı uygulanan Vergi, Fon ve Pay Hariç Yeşil Tarife (üreticiler için özel tarife, diğer tarifelere göre daha düşük ücretli) tek zamanlı tarife uygulanmış olduğu dolayısıyla davacının davalı kooperatif ile aynı tarife grubunda olduğunun tespit edildiği, davacının aranan bütün şartları taşıdığı, davalı kooperatifin 27.05.2022 tarihli genel kurulunda alınan karara göre davacının davalı kooperatife üye olmasına engel bir durum olmadığını, kooperatifler kanunu 8. maddesi kapsamında da üyelik başvurusunun reddine gerektirir bir durum olmadığı, kural olarak kooperatiflerde açık kapı ilkesi geçerli olup, kooperatif üyesi olma şartları ana sözleşmede belirlenir. Davalı kooperatif ana sözleşmesinin 10. maddesinde ortaklığa kabul şartları düzenlenmiş olup davacının üyeliğe kabul edilmemesini gerektirir durum olmadığı ve kabul edilmemesinin açık kapı ilkesine aykırı (Yargıtay 23. HD 2017/1493 Esas, 2019/2095 Karar) olduğundan davanın kabulüne karar vermek gerekmiştir.*” şeklinde hüküm kurmuştur.

IV. BÖLGE ADLİYE MAHKEMESİNİN KARARI

Kayseri BAM 6. HD, E. 2025/1219, K. 2025/1410 sayılı ve 03.07.2025 tarihli kararında³ “*davacının davalı kooperatife üyeliğine dair kooperatif ana sözleşmesinde belirtilen şartları*

² Kayseri 1. Asliye Ticaret Mahkemesi, 27.02.2024, E. 2022/719, K. 2024/200 (Lexpera)

³ Kayseri BAM 6. HD, 03.07.2025, E. 2025/1219, K. 2025/1410 (Lexpera)

Yenilenebilir Enerji Kooperatiflerinde Hukuki Altyapının Geliştirilmesi (TÜBİTAK 3005-424K258)

ve yasal koşulları taşıdığına tespiti ile açık kapı ilkesi nazara alınarak davanın kabulüne ilişkin kararda yazılı açıklamalara, yasal sebep ve gerekçelere binaen istinaf edilen kararda usul, yasa ve dosya kapsamı yönlerinden bir aykırılık bulunmadığı, bu nedenlerle davalının yukarıda yazılı istinaf sebeplerinin yerinde olmadığı, kararın usul ve esas yönünden hukuka uygun olduğu anlaşıldığından davalının istinaf başvurusunun HMK nun 353/1-b.1 maddesi uyarınca esastan reddine” şeklinde hüküm kurmuştur.

V. DEĞERLENDİRME

Kooperatife ortak olmak isteyen gerçek ve tüzel kişiler, kooperatif ana sözleşmesi hükümlerini bütün hak ve ödevleriyle birlikte kabul ettiklerini belirten bir yazı ile kooperatif yönetim kuruluna başvururlar (Koop K m. 8/I). Kooperatif kendi varlığı dışında ortaklarına şahsi bir sorumluluk veya ek ödemeler yükleyecek ise ortak olmak isteği, bu yükümlerin yazılı olarak kabul edilmesini de gerektirir (Koop. K m. 8/I). Ortaklık sıfatı yönetim kurulunun açık bir kararı ile kabul edilir. Bununla birlikte ortaklık sıfatının açık karar olmaksızın örtülü olarak kazanılması da mümkündür⁴.

Amacı ve niteliği gereği kooperatiflerin ekonomilerini geliştirmek isteyenlere, karşılıklı yardıma, dayanışmaya ve korunmaya gereksinim duyanlara giriş kapısını kapatmaması gerekmektedir⁵. Kooperatifler ticari bir amaç gütmeyen ortaklarının ihtiyaç ve mesleklerine ilişkin gereksinimlerini ortaklaşa sağladıkları, tek başlarına olmanın zayıflığının aştıkları bir kişi birliğidir⁶. Kooperatiflerin amacı, özellikle ortakların kooperatife girişi ve kooperatiften çıkışı açısından diğer ticaret şirketlerine kıyasla ona ayrı bir özellik verir. Bu durum açık kapı ilkesi ile açıklanır. KoopK m.1’de değişir ortaklı ve değişir sermayeli tüzel kişilikler olarak

---

⁴ Özge, Örnek, “Kooperatiflerde Açık Kapı İlkesi”, *TFM* 2020 6 (1), s. 131. “İlke olarak kooperatiflere üyelik kaydının, yetkili organlarının bu hususta verecekleri açık bir kararın olması yanında, böyle bir karar olmasa dahi ortak olmak isteyen kişinin ödemelere davet olunması ve düzenli olarak yaptığı ödemelerin kooperatifçe kabul olunması ya da kişinin genel kurul toplantılarına çağırılması gibi kişiyi ortak olarak kabul eden işlemlerin yapılması suretiyle eylemlerle ortaklık sıfatının kazanılabileceği de kabul edilmektedir. Yani ortaklığa kabul açıkça olabileceği gibi örtülü olarak da mümkündür.” YHGK., E. 2022/1227 K. 2023/1045 T. 1.11.2023 (Lexpera)

⁵ Reha Poroy, Ünal Tekinalp ve Ersin Çamoğlu, *Ortaklıklar Hukuku II*, İstanbul, Vedat Kitapçılık, 2023, N. 1799, s. 660.

⁶ Tekinalp (Poroy/Çamoğlu), N. 1799, s. 610. Kooperatifin amacı, ortaklarına parasal değere sahip somut faydalar sağlamaktır. Yasal tanım, kooperatifin birincil amacının veya daha doğrusu nihai amacının, ortaklarının belirli ekonomik çıkarlarını teşvik etmek veya güvence altına almak olduğunu belirtir. Lucas von Wattenwyl, “Art 828-838”, *OR Kommentar Schweizerisches Obligationenrecht*, (Hrsg.: Jolanta Kren Kostkiewicz/Peter Nobel/Ivo Schwander/Stephan Wolf), Zürich, Orell Füssli, 2009, Art. 828, N.5.

Yenilenebilir Enerji Kooperatiflerinde Hukuki Altyapının Geliştirilmesi (TÜBİTAK 3005-424K258)

tanımlanmıştır. Böylece açık kapı ilkesi zımnen ifade edilmiştir⁷. Açık kapı ilkesi doktrinde “kanun ve ana sözleşmedeki giriş şartlarını gerçekleştiren ve ortak olma isteminin reddi için haklı bir sebep bulunmayan herkese kooperatifin kapısını kapatılmaması, böylelikle bireysel ve ekonomik menfaatlerin korunması ve insanların meslek ve geçimlerine ilişkin ihtiyaçların sağlanması olanağının aynı durumda olan herkese tanınmasıdır.” şeklinde tanımlanır⁸. Doktrinde yapılan diğer bir tanıma göre ise açık kapı ilkesi “kişilerin günlük yaşam ve geçimine veya mesleğini geliştirmesine yönelik temel ihtiyaçlarını sağlayıp koruma açısından bireysel ekonomik menfaatlerinin bulunduğu noktada ortaya çıkan kooperatif yapının kapılarının, kanun ve ana sözleşmedeki giriş şartlarını yerine getiren ve giriş isteğinin reddi için haklı bir sebep gösterilemeyecek herkese açık tutulmasını, çıkma arzusunda olanlara da kapatılmamasını” ifade eder⁹.

Kooperatife ortak olmak için gerçek kişiler için aranan şartlar genel olarak KoopK m. 8/1’de düzenlenmiştir. Anılan düzenlemeye göre “Kooperatif ortaklığına girmek için gerçek kişilerin medeni hakları kullanma yeterliliğine sahip olmaları gerekir.” Medeni hakları kullanma ehliyetine sahip olma fiil ehliyetini ve Türk Medeni Kanunu¹⁰ (TMK) m. 10 anlamında ayırt etme gücüne sahip olmak, ergin olmak ve kısıtlı olmamak şartlarını gerektirir. Tüzel kişiler bakımından ise KoopK m. 9 dikkate alınır¹¹.

Açık kapı ilkesi kooperatifi koruma ve onun amacının sağlanması için gerekli başkaca şartların anasözleşmede öngörülmesi olanağını ortadan kaldırmaz. Bu nedenle anasözleşmede ortak olabilme şartları kanunun emredici hükümlerine, ahlaka, kamu düzenine, kişilik haklarına ve dürüstlük kuralına aykırı olmamak şartıyla hukuken geçerli bir şekilde düzenlenebilir. Anasözleşme, bir adayın ortak olabilmesi için mesleki, coğrafi, maddi veya kişisel nitelikte yerine getirmesi gereken şartları tanımlayabilir¹². Açık kapı ilkesi gereği anasözleşme ortak

⁷ “Kooperatifleri tanımlayan 1163 Sayılı Kooperatifler Kanunu’nun 1. maddesinde kooperatiflerin değişir ortaklı ve değişir sermayeli ortaklıklar olduğu belirtilmiş olmakla Türk hukukunda açık kapı ilkesi benimsenmiştir.” YHGK 2018/129 E., 2018/246 K.21.02.2018 (Lexpera). Örnek, s.132.

⁸ Ünal Tekinalp, Kooperatiflerde Açık Kapı İlkesine İlişkin Yargıtay Kararı Üzerinde Değerlendirme, Eleştiri ve Görüş, *Batider*, Aralık 1975, C.VIII, S.2, s.141; Ünal Tekinalp, *Kooperatiflerde Ortakların Kişisel Niteliklerinin Önemi, Ortak Sifatının Kazanılması ve Yitirilmesi*, İstanbul 1972, s. 91.

⁹ Yahya Deryal, *Ticaret Hukuku*, Güncellenmiş 8. Baskı, Trabzon 2005, s. 365; Örnek, s. 131.

¹⁰ RG 08.12.2001, 24607.

¹¹ KoopK m. 9 “Kamu ve özel hukuk tüzel kişileri amaçları bakımından ilgilendikleri kooperatiflerin kuruluşlarına yardımcı olabilir, önderlik edebilir ve ortak olabilirler.”

¹² Jean Nicolas Druey/ Eva Druey Just/Lukas Glanzmann, *Gesellschafts-und Handelsrecht*, 11. Aufl. Schulthess, Zürich, 2015, §20, N.2, s. 271; Örnek, s. 134 vd.

Yenilenebilir Enerji Kooperatiflerinde Hukuki Altyapının Geliştirilmesi (TÜBİTAK 3005-424K258)

olmayı aşırı derecede zorlaştırmamalıdır¹³. Bazı hallerde ortak sayısı kooperatifin niteliği nedeni ile de sınırlanabilir. Yapı kooperatiflerinde konut, işyeri ve ortak sayısı genel kurulca belirlenecek olup, yönetim kurulu belirlenen sayı üzerinde ortak kaydedemez (KoopK m. 8/3)¹⁴.

KoopK m. 8/2 uyarınca “*Yönetim Kurulu; ortaklar ile ortak olmak için müracaat edenlerin anasözleşmede gösterilen ortaklık şartlarını taşıyıp taşımadıklarını araştırmak zorundadır*”. Anasözleşmede öngörülen şartları haiz her başvuranın ortaklığa kabulü ise her zaman mümkün olmayabilir. Kooperatif yetkili organı, ana sözleşmede bulunan şartları yerine getirmeyen kişilerle, kişisel ve objektif nitelikte haklı sebepler nedeniyle sakıncalı gördüklerini ortaklığa kabul etmemek yetkisini haizdir¹⁵. Doktrinde hakim görüşe göre haklı sebeplerin bulunması halinde kooperatif, kanun ve ana sözleşmede belirlenen koşulları karşılayan bir kişiyi ortaklığa kabul etmekten kaçınabilecektir¹⁶. Kooperatifin fiziki olanakları¹⁷ ve amacı bu anlamda bir sınırlama getirebilir. Giriş başvurusunu kabul zorunluluğundan söz edilemez¹⁸. İsviçre hukukunda da hakim görüş bu yöndedir¹⁹. Bununla birlikte bir kişi kanun ve anasözleşmede öngörülen şartları gerçekleştirmiş, ayrıca kişiliğine yöneltilebilecek ve

---

¹³ OR 839/2’de anasözleşmenin ortaklığa kabule ilişkin daha detaylı koşullar öngörebileceği ancak bu koşulların ortaklığa kabulü aşırı derecede zorlaştırmaması gerektiği açık bir hükümlerle düzenlenmiştir.

¹⁴ Yapı ortaklıklarında kat ve arsa olanakları sınırlı olup, ortak sayısı da bu bağlamda sınırlanır. Ortak sayısının belirli olması bu kooperatiflerde açık kapı ilkesinin sınırlı şekilde uygulanmasına sebep olur. ilke gereği ortaklık şartlarını taşıyanlar belirlenen sayıya ulaşılan kadar kooperatife girebilecek ancak belirlenen sayıya ulaşıldığında belirlenen bu ortak sayısının üstüne çıkmak mümkün olmadığından ortaklık şartları taşınsa da dahi ortaklık sıfatı kazanılamayacaktır. “*Şöyle ki; 1163 sayılı Kooperatifler Yasası’nın 8/3 maddesi uyarınca yapı kooperatifleri gibi .../... diğer kooperatifler de alınacak genel kurul kararı ile üye sayısını belirli sayı ile sınırlandırma hakkına sahiptirler. Böyle bir durumda, yani belirlenen ortak sayısının üzerinde ortak alınmada açık kapı ilkesi uygulanmaz*” Y. 23. HD, E: 2014/7840, K: 2015/1513, T: 10.03.2015 (Lexpera).

¹⁵ Tekinalp, *Açık Kapı İlkesi*, s.141.

¹⁶ Aytekin Çelik, *Kooperatiflerde Ortaklık Sıfatının Sona Ermesi*, Ankara 2024, s. 40, dn. 105’te yer alan literatür. Yargıtay’ın ise iki yönde de kararları bulunmaktadır. Yönetim kurulunun takdir yetkisi olduğu yönünde bkz.: Y. 11. HD. 13.12.1974, 2697/3620 (Lexpera); yönetim kurulunun takdir yetkisi olduğu ancak bunu keyfi kullanmayacağına ilişkin bkz.: Y. 11. HD. 20.10.1974, 2276/2540; Y.11.HD. 05.06.1978, 3219/2974 (Çelik, s. 41, dn. 106); açık kapı ilkesi gereği ortaklık şartlarını taşıyan kişilerin kooperatif ortaklığına kabulünün zorunlu olduğu, yönetim kurulunun takdir yetkisi bulunmadığı yönünde bkz.: Y. 11.HD. 20.04.2006, 2005/4763, 2005/4366 (Mahmut Coşkun, *Kooperatifler Hukuku*, 3. Bası, Ankara 2023, s. 131) Y.23.27.10.2020, 2019/2825, 2020/3290; Y. 23. HD 03.12.2019, 2016/9561, 2019/5064 (Lexpera) Ayrıca bkz.: Çelik, s. 41, dn. 107.

¹⁷ Tekinalp (Poroy/Çamoğlu), N.1799, s. 660.

¹⁸ Tekinalp (Poroy/Çamoğlu), N.1799, s. 660.

¹⁹ Ortaklığa kabul konusunda, tüm ortaklık şartlarını yerine getiren kişiler için bile yasal olarak mahkeme kanalı ile ortaklığa kabul hakkı bulunmadığı, kooperatifin, özel hukuk tüzel kişisi olarak ortak olmak isteyenleri serbestçe seçebileceğine ilişkin bkz.: Druey/Druey Just/ Glanzmann, §20, N.1, s. 271. BGE 118 II 435 2; 98 II 221 E. 4,5; BGE 98 II 225 vd. Federal Yüksek Mahkeme, davacıyı hakların kötüye kullanılması ve kişisel hakların ihlaline karşı yasal çözüm yollarına yönlendirmektedir. Özel kanunlardan kaynaklanan alternatif bir dava da ortaya çıkabilir. von Watternwyl, Art. 828, N., 4. Tekinalp(Poroy/Çamoğlu), N.1799, s. 660.

Yenilenebilir Enerji Kooperatiflerinde Hukuki Altyapının Geliştirilmesi (TÜBİTAK 3005-424K258)

kooperatifin amacına zarar vereceği düşünülebiyecek bir itiraz sebebi bulunmamakta ise o kişi kural olarak kooperatife ortak olarak girebilmeli ve ortak sıfatını kazanabilmelidir²⁰.

VI. SONUÇ

Türk kooperatifler hukukunda açık kapı ilkesi benimsenmiş olmakla birlikte bu ilke ortak olmak için başvuran herkesin kooperatife ortak olma hakkını haiz olduğu sonucunu doğurmaz. Anasözleşmede kooperatifin amacı ile bağdaşır şekilde ortak olma şartları düzenlenebilir. Somut olayda ... Yenilenebilir Enerji Üretim Kooperatifi bakımından da ana sözleşmede madde 10'da Ortaklık Şartları başlığı altında “*Kooperatife ortak olabilmek için aynı dağıtım bölgesi içindeki aynı tarife grubunda yer alan, elektriğini ortak sayacıdan tüketen elektrik tüketim abonesi gerçek ve/veya tüzel kişi olmak*” ortak olma koşulu olarak öngörülmüştür. Bununla birlikte Yapı Kooperatifi ortaklarının elektrik ihtiyacını gidermek için kurulmuş bulunan yenilenebilir enerji üretim kooperatifi, amacını gerçekleştirmek için, üretim-tüketim dengesini dikkate alarak, fiziki koşulları ve üretim kapasitesini de göz önünde bulundurarak ortaklık başvurularını değerlendirebilmelidir. Yapı kooperatifi ortaklarının bir kısmının aynı zamanda elektrik üretim potansiyeline sahip ortaklar olduğu bir kısmının ise bulunmadığı dikkate alındığında yenilenebilir enerji üretim kooperatifi için başvuruda bulunan ortağın bu niteliğinin dikkate alınması gerekecektir. İlk derece mahkemesi bu konu üzerinde hiç durmamış ve sadece ana sözleşmede yer verilen ortaklık şartlarını sağladığı anlaşılan davacının açık kapı ilkesi gereği ortaklığının tespitine karar vermiştir. Yenilenebilir enerji üretim kooperatiflerinin ortaklarının üretim yapabilecek fiziki donanımına sahip olmaması bu anlamda ortaklığa kabul edilmeme bakımından haklı bir neden teşkil edebilecektir. Zira enerji üretim kooperatiflerinde üretim-tüketim dengesinin gözetilmesi amacı gerçekleştirmek bakımından gereklidir. Bununla birlikte ortaklarından aynı zamanda elektrik üretimini de bekleyen kooperatiflerde en sağlıklı çözüm elbette tüketim aboneliği olma şartı yanında üretim potansiyeline ve buna ilişkin donanımına sahip olma gerekliliğinin de ana sözleşmede ortaklık şartları içinde düzenlenmesidir.

---

²⁰ Tekinalp (Poroy/Çamoğlu), N.1800, s. 661.